SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 25. V Ljubljani, v sredo 30. januvarija 1884. **Letnik XII.**

Humanizem in njega apostoli.

I.

Častilcem golega človeka je Gospod Bog dober očka, ki se ne briga toliko za to, so mu li pokorni njegovi otroci, ali ga časté ali ne; vsakemu je na prosto dano, častiti Boga v srcu, kakor se mu prav vidi, a ne strinja se z modro previdnostjo Božjo, tudi se ne zlaga s človeško častjo, ako kdo drugemu ukazuje, kako naj Boga časti, in kakšne dolžnosti naj si zarad tega naklada.

Zapovedi Božje, ktere je Bog dal izraelskemu ljudstvu na Sinajski gori, in ktere je Kristus potrdil in vsakemu zapovedal, kakor govoré kristijanje, so le tiste opravičene in obče veljavne, ki so podlaga državljanskemu redu, javni varnosti in časnemu blagru, se vé, da to vse v pravnih mejah. V ti moderni veri ni prostora cerkvenim zapovedim in naredbam, bogoslužnim obredom in svetim zakramentom, no — to vse je izrodek praznoverstva in farškega gospodarstva.

Človek je sam po sebi dober in popolnoma, njegove dušne zmožnosti in nravne moči se morajo sicer zbuditi in voditi, a da bi bilo kakšno podedovano zlo in da bi človek potreboval nadnaravne pomoči ali milosti, to je pravljica. Nravne napake in hudobije posameznih ljudi so zmote, ki izvirajo iz pomanjkanja vzgoje in omike, slabi izgledi pa zlo razširjajo; nesrečneži so vredni našega usmiljenja in kaznovati jih gré zarad tega, da drugi ljudje, posebno pa imoviti, zarad njih v škodo ne pridejo. Ker so vsi ljudje za to vstvarjeni, da se vesele življenja, ne gré nikogar strahovati, to je dopuščeno le takrat, ako se ga sicer ne moremo ubraniti. Katoliška cerkev pa ljudi straši in bega, žuga z večnimi kaznimi, zato silno nadležno moti vsako veselje, ona je tedaj največa nasprotnica nauku o pravem človeku. Prva nravna dolžnost je tedaj spoštovanje te človeške veljave in potrpnost, posebno pa do vseh tako zvanih verskih zmot.

Kdor je v veči meri prejel duševnih darov in časnih dobrot, naj bode usmiljen do teh, ki so manj prejeli in naj pospešuje njih časni blagor, izvzeti so le vsi nasprotniki, tem se morajo kratiti in odvzeti vsi pripomočki, s kterimi se bojujejo. Ker pa pristaši te nove vere posebno povdarjajo ljudomilost, — vemo zakaj — in ta načela toplo priporočajo in pa oznanujejo, si pa res večina teh vernih pod imenom humanitete in filantropije (človekoljubja) ne misli druzega, nego nekako megleno in mehkužno ljubezen do sobratov, kakor poje pesnik: „Seid umschlungen, Millionen! Diesen Kuss der ganzen Welt.“ Bratje, gor nad zvezdami prebiva ljubi Bog!

Zastava je lepo šarasta in pisana, zato se jih mnogo zbira pod njo. Zakaj bi tudi ne? V tem taboru je odbrano društvo, sami poštenjaki, kterim se na svetu dobro godi in so na odličnih mestih. Tako znanje pozneje koristi, nikjer ni videti žuljavih rok, strgane obleke ali surovega obnašanja. Kdor pristopi v tako družbo, postane naenkrat vzobražen, omikan in učen naprednjak, ni treba se mu mnogo glave beliti in učiti. V taki družbi se lahko streže tudi samopašnost v življenji in hudobnim strastim spridenega srca.

Toda po njih sadu jih boste spoznali, ako veren kristjan gleda na pravi namen takih družeb in na njih dosedanja dela, mora spoznati, da tukaj dela in pomaga tisti, ki je že prvim starišem obetal, da bosta kakor Bog, da se jima bodo oči odprle.

Da, da! oči so se njima odprle, a silno žalostna in nesrečna sta bila. — Poglejmo pa tukaj delovodje, ki so vsi postali čuda imenitni, in kakor se razume, gre prištevati jih dobrotnikom človeštva?! Že v XV. stoletji po Kr. se prikažejo pradedje ravno imenovanih novih paganov pod imenom humanistov, vsi navdušeni so občudovali stare pagane. Ker so ti predborilci za očiščeno človeštvo imeli bogokletno misel, da je krščanska vera, ali kakor so hinavsko tožili, duhovščina, spačila vzvišen pomen človeštva in ovira splošno pobratenje, mislili so krščanstvo najlože spodkopati s tem, da so preduhtali in preiskali pesnike, govornike in sploh učenjake predkrščanske dôbe, tam so iskali zlatih zrn pravega človeštva, kovali iz njih denar in svetu ponujali. V spisih starih pisateljev so našli res marsikaj dobrega, posebno kar se tiče oblike in uglajene pisave, okužili so pa svet s tistim smradljivim duhom starega paganstva, ki je bil dosihmal pokopan z njih spisi vred. Še dandanes ti častitelji golega človeštva više cenijo te paganske pisatelje, kakor cerkvene očete in njih pisavo, umotvore paganov stavijo nad vse izdelke krščanskih umetnikov, njih pesniki, modrijani in državniki so več storili za blagor človeštva, kakor Kristus, apostoli in vsi, ki so Kristusa posnemali.

Pretečena stoletja so nasledovali te jezikoslovce tako imenovani deisti na Angleškem, Francoskem in Nemškem, potem pa frajmavrarji in iluminati (razsvitljenci). Tega nazora o svetu in življenji se je prijel v novejših časih liberalizem.

Od kraja se liberalizem ni nič pečal z verskimi zadevami, marveč razpravljal je državljanska, socijalna in državopravna vprašanja. No, to je bilo nekako opravičeno! A humanisti so se znali vkoristiti s tem političnim liberalizmom tako, da postopata dandanes oba pod jedno in isto zastavo in se med sabo zamenujeta. Kdor se količkaj po svetu ozira, dobro vè, da svobodomiselni se imenuje tisti, kteri se povzdiguje nad vse verske in cerkvene predsodke, kakor je glasilo tako znanih prostomišljakov, on je popolnoma vnemarjen do vseh verskih dolžnost in vaj.

Po tem splošnem razmotrovanji lahko spre-vidimo, zakaj da Slovenci, ki so zvesti svoji veri, a v političnih vprašanjih svobodomiselni, nočejo korakati pod zastavo liberalizma, kakor se dan danes razumeva, kajti ta liberalizem je preveč zaznamovan, človeka, ki trezno prevdarja, ne bodo oslepile lepo doneče besede, za kterimi se skriva sovraštvo do vsega, kar spominja kristjana na njegovo versko prepričanje. Nič ne pomaga, ako pesniki in moderni vzgojitelji liberalizmu devajo na glavo pisano lepo kapico, rožičkov mu vendar ne morejo pokriti, in nihče ne verjame volku v očji obleki, ki zapeljuje verno ljudstvo.

Moderni pagani, ki povdarjajo očiščeno človeštvo, ponižujejo se pod nekdanje pagane, ki so vendar nekaj verovali. Uklanjali so se izmišljenim bogovom, prinašali jim darov, priporočevali se jim, skušali potolažiti njih srd in izvedeti njih voljo, a naprednim humanistom so vse verske vaje zgolj trapilo in neumnosti; gledajo le na to, kar jim koristi v življenji donaša, brez cerkve živé in mrjó, ko tega jim dan danes nihče ne brani; pri štirinajstih letih se človek sme razglasiti za brezverca, ne svetna ne duhovska oblast mu tega ne brani. Brezverec pa se dobro počuti le tačas, ako tudi druge s sabo potegne v prepad, posebno pa si prizadeva mladino odvrniti od cerkve.

300 let že naskokujejo humanisti Kristusovo cerkev, prelevili so se v tem času v freimavrerje, raztegnili svoje mreže po vsem svetu, ter nakloniti si skušajo mogočne na zemlji, pred vsem pa se vrivajo v javne službe in odlična mesta in od ondot razširjajo svoja načela med nevedno in zapeljano množico, na njih zastavi se kaj lepo svetijo besede: Dobrodelnost, usmiljenost, občа sreča na svetu, izobraženje in omika. Stanovitno in vztrajno si prizadevajo priti do svojega namena, javno mnenje hočejo za-se pridobiti, a cerkev sumničijo in jo hočejo razveljaviti pred svetom. Kakor krtovi rijejo pod zemljo, in njih namere so dostikrat tako prikrite, da se le s časom pokaže, kaj z njimi nameravajo; hočejo cerkveni vpliv omajati in podreti.

Predaleč bi nas odvodilo, ko bi tukaj naštevali vse napade na cerkev Božjo, ko bi zapisovali vse zmage, ktere je že privojeval ta evangelij v pravem človeštvu, po raznih krajih v življenji. Vsled tristoletnega boja in vztrajnega prizadevanja zapazimo, da je krščansko-versko prepričanje po evropejskih državah omajano. Napotja in upora najdejo sicer oznanovalci novega evangelija še zmirom dovolj, krščansko ljudstvo ima še zmirom zveste čuvaje in varuhe, a v najnovejših časih so razglasili državo za brezversko in Boga odstavili po državah. To se sicer ni tako brez ovinkov zgodilo, kakor na Francoskem, ko so to po črki storili, a stvar vendarle ostane.

Govori se dandanes o razsvitljenem devetnajstem stoletji, o napredku in omiki, kurja polt preleti marsikterega; ako se spominja srednjega veka, njegove nevednosti, surovosti in strogosti, vzlasti pri kaznovanji hudodelcev, komaj najde dosti besedi, da povzdiguje vljudnost sodnijskega ravnanja sedaj mimo nekdaj. Kar se tega tiče, je bil tadanji čas prestrog, da, večkrat neusmiljen. Nekaj je bilo to nasledek paganstva, ki v človeku ni spoštovalo človeka, posamezen je bil le orodje državnemu namenu, srednji vek je bil tudi čvrst, krepak, silovit, take so morale biti tudi kazni, da so kaj zdale. No tacega sodnijskega ravnanja nihče ne zagovarja, nihče ga ne svetuje ali si ga nazaj želi. Da ni bil zgolj humanizem, ki je tukaj prizadeval zboljšati stvar, dobro vemo, le mislimo na sveto Cerkev in nje junake, svetnike božje, ki so se toliko trudili zboljšati žalostno osodo sužnjih in vjetnikov.

Kdor hvali sedanjo ravnanje z gnjilimi udi človeštva, naj vendar pomisli, od kod pride, da se toliko hudodelcev povrača zopet v stare pregrehe, da hudodelci ne pridejo poboljšani iz strahovalnic, ko so po jetnišnicah čuvaji veči trpini, kakor njih varovanci. Ljudomilo ravnanje zastaranih hudodelcev ne zboljša, marveč jih napravi le še bolj drzne in silovite, ter povrativši se med svet, postanejo strah in groza poštenim, a vedna nevarnost in strah človeški družbi.

Svet se tukaj zaletava iz kota v kot, svoje dni strog in neusmiljen do hudodelcev, sedaj pa prizanesljiv do skrajne meje. Iz tega nazora prihaja tudi prizadevanje odpraviti smrtno kazen za hudodelce. Kaj slabo se podaje slehernemu, kdor zagovarja sedanje ravnanje z gnjilimi udi človeštva, ko se šliši o izvanrednih zločinstih, ki so mogoče menda

le v sedanjem stoletji, pri sedanjih socijalnih razmerah, pri sedanji obče razširjeni zunanji oliki. Vsako moralizovanje bi bilo tukaj odveč; ko dejanja in dogodki tako glasno govoré, besede le vtis zmanjšajo in oslabé.

Vsakdo ugane, da tukaj govorimo o žalostnem činu, o grozovitih umorih, ki se vežejo na imena Hugo in Karl Schenk in Schlosarek. V glavnih potezah hočemo to presunljivo prigodbo naslikati; razlaganja menda ne bode treba.

Godilo se je to v slovečem mestu na Dunaji; mislil bi kdo, v velikem mestu je nemogoče kaj tacega, a vendar se tam vrše najbolj prekanjena in premetena zločinstva. Lisičja prekanjenost preoblada varuhe javne varnosti in predrznost premaga strašljivost. Kjer javna moralnost ne podpira redarstva, tudi cela vojna redarjev ne more nravnosti zboljšati. Hugo Schenk je bil dvakrat obsojen na več let zapora, a je vendar v ti stroki hudodelstva, zarad ktere je bil v zaporu, doprinašal zločinstva. — Tako se zna hudodelec umakniti čuječnosti redarstva, ki ne more vsemu kaj! — Žrtve kažejo nam tako zaslepljenost duha, da kar strmimo nad tem. Komaj da jih Schenk dobi v svojo pest, so že vse zaslepljene, njegov pogled jih je kar omamil, kakor pogled basiliska. To površnost duha, tako sprideno nravno vedenje vidimo pa dostikrat tam, kjer se omiki stavijo največa poslopja in kjer je lahko žalostnih skušenj dobiti na vsako stran. Mogoče je pa tudi, da se hude strasti prej zbudé po večih mestih, kjer je toliko slabih zgledov, in garjeva ovca celo čedo okuži. Morebiti pa vsa naša omika, ki nam kaže toliko nespameti in lahkomišelnosti, ni na pravi podlagi, sicer bi morali po večih mestih, kjer se druži razumništvo in omika, biti najboljši in najumniši ljudje, a skušnja priča, da so po večih mestih ljudje sicer bolj gibčni in na videz olikani, a nikakor bolj pametni in previdni kakor na kmetih. Zapeljivosti res nikjer ni toliko, kakor po mestih, ako niso ljudje bogati, vendar vidijo pred sabo razsipnost in gizdo. Kdo bode ves čas življenja služil? Ker ni prave vere, človeku hitro spodleti, in oseba postane to, kar ni bila nikdar poprej v svojem življenji, nezvesta v svoji službi, da vstreže — zapeljivcu. Kako omahljiva je tedaj nravnost, ki je stavljena zgolj na podlago človeške vljudnosti in humanitete!

Poskusiti hočem svojo srečo, je dejalo ubogo revše, ko so jo svarili previdni ljudje, naj si nikar ne išče moža po časnikih. — Take baže inserati po časnikih gotovo ne podpirajo javne nravnosti, kaj pa časnikarski podlistki!

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. januvarija.

Notranje dežele.

Na *Dunaji* se bodo sošli vsi c. kr. cesarski namestniki in c. kr. redarstveni ravnatelji, da se posvetujejo o bodočem postopanji nasproti zavratnim umorom, ktere anarhisti od dne do dne predrzneje doprinašajo. Žalostni časi, da se delavska stranka takih sredstev poslužuje! Vendar še lahko z veseljem pripoznamo, da grozovitni zavratni umori, ki so se sedaj v teku štirih tednov nad redarskimi organi izvršili, niso sad avstrijskega delavstva, temveč iz Nemčije semkaj zatrošen strup, ki bo tudi naše delavce okužil, ako se za časa ne odpravi s korenino vred!

„Montagsrevue“ naznanja, da se bo izdala cesarska določba oprta na postavo od leta 1869, po kteri se v nevarnih časih za krajši ali daljši čas *zabranjuje vsako zborovanje* in tudi nektera določila in vsa večja sloboda tiskovne postave ob veljavo pridejo. Kar se tiče prvega dela tega določila, se popolnoma z njim strinjamo, ker taki delavski zbori, kakor jih napravljajo njih potujoči apostelji po Dunaji pa tudi po deželah, nimajo druzega namena, kakor obstoječi red z državo vred prekucniti in svojo brezumnost na vrhovno mesto postaviti. Vse tožbe o premajhini plači in prevelikem delu niso druzega, kakor pesek v oči kratkovidnežev. Naj nam vsi tisti, ki se za to potegujejo, da ima delavec ali pomočnik za svoje študije in za svoje izobraževanje preveč dela in premalo plače, stvar preobrnejo in naj svojim pomočnikom čas dela skrajšajo od dvanajst ali štirinajst ur na dan le na devet ali deset, plačilo pa od goldinarja povišajo na poldrugi ali pa celo na dva goldinarja, mi bomo prvi, ki se bomo za-nje ogreli in tak prevrat na delavskem polji po mogočnosti podpirali. Dokler pa tega dejanskega dokaza ne vidimo, da jim je v resnici blagor svojih na srcu in ne na jeziku; da jim hočejo pomagati le s tujim blagom, s prevratom in umorom; dokler se bode namesto praktičnih upeljav, kakor smo jih ravnokar omenili, le hujskalo proti kapitalistom, lastni žep se bo pa skrbno tiščal zapet, naj se nam ne zameri, ako nimamo vere v tako oznanilo in časnikarska kakor tudi krščanska dolžnost nam zapovedujete, da se mu na vso moč vselej in povsod protivimo. — Kar se tiče omejenja tiskarske svobode, se ne moremo z njo strinjati, in to iz vzroka ne, ker državni pravdnik že sedaj preveč skrbi, da se ojstre, če tudi potrebne reči, ne širijo med svet. Anarhistom se pa tajni njih tisk ne bo zabranil, naj se tiskovna svoboda popolnoma vniči ali pa do vesoljnosti razširi. Oni imajo svoje tiskarne po kletih in podzemeljskih duplinah, kamor roka državnega pravdnika ne seže. Proč toraj z drugim delom omenjenega odloka!

Renegat, ki je svoj rod zatajil in se sedaj s pavovim perjem šopiri, profesor *Tomaszuk*, govoril je v državnem zboru, in Čehe obdolžil, da se zarad tega branijo nemški jezik za državni jezik pripoznati, ker si mesto njega ruski jezik za državni jezik v Avstriji želé. Konečno se je pa mož ali spremislil ali pa je že pozabil, kaj je takoj z začetka klestil in pravi: „Čehi in Poljaki za to nemarajo za nemški državni jezik, ker bi svoje deželne jezike radi na častno mesto državnega jezika povzdignili. „Kaj bode toraj pravo? Odgovor si bo vsak čitatelj v zaničljivem in pomilovalnem posmehu sam vedel, toraj ga mi opustimo.

Češki klub je zopet sprejel mlado-čeha dr. Gregra, kojega je bil poprej zarad kalenja klubove discipline izbacnil. Dr. Gregr je namreč na vzroke, ktere mu je Češki klub poslal, zakaj da ga ne sprejme, odgovoril in pismeno obljubil, da ne bo več discipline krhal, in da se bo vsem klubovim sklepom ravno tako podvrgel, kakor vsak drug poslanec. Na to je Češki klub častital in se ob enem zahvaljeval za izvrstne govore, v kterih so se nazori Českega kluba tako izborno zastopali, govornikom dr. Gregru, dr. Riegerju in grofu Clam-Martinicu.

Zadruga avstrijskih notarjev odposlala je peticijo na pravosodno ministerstvo, da naj bi se kazenski denarji, ktere morajo tu pa tam notarji in notarski kandidati plačevati, stekali v penzijonski zaklad za avstrijske notarje.

Odbor za kazenske paragrafe je v državnem zboru 28. januvarija § 28 tiskovnega zakona takole predrugačil: „Resnična poročila državnega ali deželnega zbora ali pa delegacij, ali pa tudi le izlečki nikdar ne vtemeljujejo kazni vrednega dejanja.“

Bodoči načelniki posamičnih odsekov na *Hrvaškem* menda bodo: v ministerstvu notranjih zadev g. Ivan Vončina, do sedaj načelnik v naučnem odseku, na čegar mesto se bo deželni šolski nadzornik g. Janko Jurkovič vsedel. Sedmoraš (septemvir) Danjel Stankovič bo pa pravosodje prevzel. „Politik“ pravi: „To bi vam bili junaci, vsak na svojem mestu! Toda bati se je, da vse ostane le — prazna želja“.

Iz Zagreba se poroča, kar pa ni veliko verjetno, da vlada namerava vse tiste občinske uradnike zopet v prejšnje pravice in službe nastaviti, ktere je varaždinski veliki župan zarad odiranja, goljufije in izneverenja spodil. Lansko leto poknil je po Zagorji zarad tistih pijavk upor, v kterem je tekla kri. Kaj bi nastalo, ako se novica vresniči in bi zatirani kmetje zopet svoje stare oderuhe vgledali, ki se jim bodo zdaj še le prav široko smejali in jih še tim več odirali, kdo zamore vedeti! Nadjati se je, da se bo ban grof Khuen po mogočosti takemu osodepolnemu početju na vso moč protivil, kajti če tudi je na videz na javnem površji po Hrvaškem vse mirno, v notranjem iskra nezadovoljnosti še vedno tlí in dostikrat zadostuje mali primerljej, da jo oživi do grozovitega požara.

Narodna stranka hrvaška bliža se svojemu razpadu. Do sedaj je bila navajena, kakor vladina stranka večinoma vso skrb vladi prepustiti, odkar so se pa „divjaki“ iz nje odločili, in odkar je v svojih političnih nazorih nekoliko omahovati jela, je vlada do nje veliko zaupanja zgubila in morda tudi z nameravanim izdavanjem svojega dnevnika ne bo nič, ker jim najbolj potrebne reči, ki mora pri izdavanji časnika pred vsem drugem na svojem mestu biti, manjka in to je denar. Zanašali so se, da ga jim preskrbi vlada, ona pa je menda rekla „sami skrbite!“ Kar se pa časnikarstva sploh tiče, je iz Budapešte došel ukaz, naj se ojstreje postopa.

Vnanje države.

Na Srbskem pričele so se volitve volilnih mož po kmečkih občinah, ktere so prav po ministerski volji izpadle. Ne jednega radikalca niso še volili. Liberalci pa tudi po svoji moči vse sile napenjajo, da bi kolikor mogoče svojih spravili v skupščino. Vlada je dobila od visoke porte opozor, da se ne drži strogo po postavi, ktera se je naredila za izplačanje odškodnine tistim mohamedanom, ki so se po osvobojenji Srbije od ondot izselili.

Glede *Giersovega* potovanja po srednji Evropi so Angleži teh misli, da si je on zarad tega izvolil Montreux, da bi laglje bolj na tajnem pot gladil avstrijsko-nemško-ruski zvezi na temelji že obstoječe bivše zveze treh cesarjev. Ker se pa možnost rusko-francoske zveze od dne do dne gotovosti bolj odteguje, mislijo Angleži, da tudi Nemčiji sedaj ne bo več toliko na tem ležeče, da bi Rusijo Francozom odtujila in za avstrijsko-nemške zvezo pridobila, toraj bo prijateljstvo, ki se je po Giersovem potovanji še bolj vtrdilo, imelo bolj vzorno kakor pa dejansko stran, ktero bo svetu kazalo.

Katkov, jeden največih ruskih politikov na slovanskem stališči, piše o *Rusiji* in njenem notranjem preosnovanji in pravi, da se mora preosnova, ki se je pod umorjenim carom Aleksandrom II. pričela, po celi državi nadaljevati; kmetsko oslobodjenje mora se prej ko prej zvršiti, ako se hoče mir v državo povrniti, kterega ravno Rusija toliko potrebuje. Dalje naj se tudi preosnova peča z razširjenjem državljanskih pravic, naj omeji vsemogočnost nekterih javnih organov, ki zlasti v Rusiji jako samostojno gospodarijo in ljudi večkrat do obupa tirajo. Vlada naj se poprime krepkega delovanja, naj pokaže zbeganemu narodu pravo pot in negotovost, ktera se je sedaj vseh krogov polastila, bo kmalo popolnoma iz Rusije zginila. Katkov ima prav. Staro, zarujavelo železo naj se vrže v kot, ono ni več za današnjo rabo!

Rusija bo bodočo spomlad zgradbo železnic nadaljevala. V to svrho se je dovolil kredit za 585.000 rubljev. Delala jo bo država sama z vojaškimi močmi in jo tudi sama v oskrbništvo vzela. Zemlja, kjer se bode železnica gradila, je ruska Poljska država ob nemški meji.

V nemškem državnem zboru provzročuje poslancem veliko sitnost socijalno-politično vprašanje. Na dnevnem redu imajo načrt postave za „zavarovanje proti nezgodi“, kteremu se pa mnogi z veliko silo upirajo in mu protinačrt nameravajo. Najbolj se tej novi postavi, ki bi vsakega delavca prisilila, da se mora proti kakoršnikoli nezgodi zavarovati, protivi odbor za narodno gospodarstvo iz ravno tistih vzrokov, iz kterih se je lansko leto upiral tobačnemu monopolu. Razloček je le ta, da je opozicija letos še mnogo večja, ker je vsled pritiska od strani vlade na posamične odbornike, kterim se je z zgube dijet zažugalo, ako bi iz sej izostajali, njih večje skoraj popolno število prišlo. — Še večje težave čakajo pa na rešitev cerkveno-političnih vprašanj. Da se je münsterski škof pomilostil, da se je več nego 800 duhovnikom dal državni dispens, da so nekteri duhovniki zopet svoje dohodke dobili, ktere jim je država dalje časa odtegovala; ni Bog vé koliko za splošnjo ugodno rešitev cerkveno-političnih vprašanj merodajno. Že to ne vpliva dobro na čutstvo katoliškega ljudstva, da se vlada brani pomilostiti in v prejšnje pravice kolinskega in gnezensko-poznanskega nadškofa postaviti, ktera oba sta se popolnoma enako zadržala nasproti cerkveno-političnim postavam, kakor nedavno pomiloščena škofa limburški in münsterski. Nemške katoličane nadalje žali, da ondi „usmiljenke“ nimajo tistih pravic in svobodnega gibanja, kakor jih protestantske „dijakonise“ vživajo; da je na pol uradna „Norddeutsche Allg.“ zatrdila, da pruski kraljevi hiši v sorodstvu stoječi princ ne more nikdar na Pruskem škofijskega sedeža zasesti. (Pruska kraljeva hiša je namreč protestantske vere) in da je odrekala sv. očetu suvereniteto, ktero mu sam pruski kralj in sedanji nemški cesar Viljem vedno pripoznava.

Na *Irskem* se godijo zopet hudodelstva zarad agrarnega (zemljiškega) vprašanja. V Phillamore streljali so „fenirji“ v hišo nekega grajščaka ter jo ob enem zažgali. Ogenj se je s čudovito hitrostjo širil in je celo gospodarsko poslopje v kratkem času uničil. Zgorelo je tudi mnogo pridelka. V Tullamore streljali so na nekega zakupnika, ki se je pri peči sedé grel in so ga hudo poškodovali. Redarji so več osob zaprli, ktere sumničijo, da so se zločinstva vdeležile.

Kakor na Irskem „fenirji“, tako rujejo na *Francoskem* anarhisti (brezvladni) zoper obstoječi red. V Lyonu so nekega dinamitovca na smrt obsodili. 21. t. m. zbrala se je cela legija teh anarhistov, ki so sklenili, da ako se ima Cyvokt, tako se junak (?) imenuje, ob glavo djati, podali se bodo vsi na kraj usmrtenja, ter ga hočejo s silo rešiti. Tako je predlagal nek Robert, kterega je redarstvo še le sedaj spoznalo, da je to tisti tič, kterega laška pravica že dolgo išče. Hoteli so ga prijeti ali anarhisti ga branijo s svojimi telesi. Naposled se ga je francosko redarstvo s silo polastilo.

Turški pooblaščenec Fedry Bey je prišel v petek na Cetinje, kjer so ga ministri sprejeli. Prišel se je pogajat v imenu Visoke Porte za izročitev gusinjskega okraja, na ktero Črnagora že tako dolgo čaka. Črnagora ves okraj zahteva brezpogojno, kakor se ji je tudi Dulcigno brezpogojno izročilo, drugače bo tekla kri. S pridobitjem Dulcigna si je Črnogora toliko priborila, da se bo s časoma lahko po svojem morji vozila, kajti dulcinjski okraj sega do jadranskega morja med najskrajnejo ostjo južne Dalmacije in severne Albanije.

Katoliški misijon, ki je iz *Chartuma* v Korosko popotoval, je srečno dospel. Položaj v Chartumu samemu je pa jako otožen ter bo mestu le tedaj mogoče se držati, ako pomoč v pravem času dojde. Kakor pa sedaj vse kaže, je nevarnost velika, da bodo uporniki mesto obkolili in izstradali. Ako bi Mahdi položaj prav razumel, bi se lahko v teku jednega leta v Chartumu dal proglasiti za gospodarja iztočnega Sudana, kakor je že dejanski gospodar v zatočnem Sudanu. Sicer so pa v Chartumu že Mahdijeve vohune zasledili, ki so bili menda iz Tunisa domá, kar jasno svedoči kako daleč med Mohamedani so niti upora natvezene. Imena avstrij-

skih in nemških častnikov, ki so pri Kasgehu padli so: Baron Alfred Seckendorf, Aleksander Matyäga, Artur pl. Herlth in dr. Rosenberg, razun poslednjega vsi častniki generalnega štaba. Pri tej priložnosti je Mahdi vjel tudi častniškega postreščeka nemške narodnosti. Pravijo, da ker je pri njem zapazil nekaj topničarskih znanosti, ga je takoj za svojega generala imenoval. Mogoče je, da si tukaj ne preveč verjetno. Saj so tudi pod Napoleonom I. krojači in drugi rokodelci generali postali, zakaj pa bi nemški častniški služabnik ne postal, ki ima že vendar toliko vojaških znanosti, da ve, kako se čevlji likajo, znabiti celó, kako se topovi zažigajo.

Če je sploh še komu mogoče *Chartum* rešiti, rešil in osvobodil ga bode general Gordon, ki se je že tjekaj podal. On je bil ondi svoje dni za gubernatorja in pozná deželo, ljudi in njih običaje. Krepko se je vstavljal za časa svojega bivanja v Sudanu trgovini s sužnjimi, in zatiral je in preganjal, kjer koli se mu je le priložnost ponudila, egiptovske oderuhe in pijavke. Da bi le prepozno ne prišel Chartumu na pomoč, ker kakor poročila iz Kahire govoré, je v Chartumu zapovedovajoči polkovnik Cedtlogon že vse upanje zgubil, da bi se še držati zamogel; ako je resnično, mu je že menda tudi odhod po sovražnih mu sosednjih poglavarjih zabranjen. Ako ima še le za nekaj tednov živeža, da mu bode mogoče Gordonovega prihoda pričakovati, potem že še bo, drugače se bo pa chartumska trdnjava na milost in nemilost napadnim četam izročiti morala, ker jo bodo k temu prisilili vsled pomanjkanja živeža v Chartumu.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 28. jan. Po dolgem oddihljeji priredila je naša čitalnica 27. jan. zabavni večer. Program prinesel je bil že Vaš list v sredo. — Ne bom na dolgo in široko kritikoval vsake posamezne točke, in hvalil, kako se je vse natančno izpeljalo; mnogobrojno občinstvo je zadosti z rokoploskom razodevalo svojo zadovoljnost vsem sodelovalcem. Kar nas je najbolj veselilo, je to, da smo zopet enkrat na odru videli veliko pevcev.

Dasiravno se je po petji poznalo, da so še novinci, vendar jim moramo z veseljem priznati veliko spretnost pri težki pesmi „Knitl-novi Žegulinski“. Le škoda, da so bili nekteri precej prehlajeni, posebno zgornji glasovi so bili nekterim hripavi. Komu se kaj tacega ne primeri pozimi v mrazu? Najbolj je pa dopadel „Mendelsohn-ov“ dvospev, kterega ste dve gospodični zares z občutkom in dokaj čisto peli. Na občno željo morali ste ga ponoviti. Kar bi bilo le še želeti, je to, da bi se nekteri gospodje, ki so poprej radi sodelovali pri petji, ne odtegovali tako radi od pevskih vaj. Vsak pač raji posluša druge, kakor da bi se sam vstopil v vrsto pevcev.

Vesela igra „Šolski nadzornik“ je kakor nalašč za take male odre, kakor je naš, in ker je polna zdravega humorja, vzeta iz domačega življenja, ni čuda, da je občinstvu tako zeló dopadla. Moram reči, da se je malokrat tako dovršeno in neprisiljeno igralo, kakor sedaj, ker so tudi nektere nove moči nastopile — kterih prej na odru videti nismo še prilike imeli — bi jim bili prav hvaležni, da bi nas zopet v kratkem času z enako igro razveselili. Posebno sedaj o predpustnem času, ko pravijo, da še celó starega in zamišljenega moža poprime in ga spravi iz navadnega tira, bi bilo umestno, take igre, ki niso nobenemu v spodtikljej, spraviti na dan. Ljudem bi gotovo napravili veliko nedolžnega in zdravega veselja.

Lansko leto očital je neki dopisnik od tukaj v slovenskem listu, da odborniki naše čitalnice nič ne store. „Razun dveh, ki sta res delavna, drugi samo imé dajo“ se je bralo. Če je bil dotični gospod v nedeljo zvečer navzoč, se je pač lahko prepričal, da so vsi odborniki brez izjeme bili delavni. Rad pa priznam, da je nekoliko ložje komu očitati nedelavnost, kakor pa sam kaj storiti.

Domače novice.

(*Opazka o nemški pridigi po ranjcem knezoškofu*) v včerajšnem „Narodu“ je tako surova, sramotna in razžaljiva, da jo še njegovi privrženci obsojajo. Nek viši častnik našega polka, ki je bil tudi pri pridigi in s kterim sem sinoči govoril, je naravnost rekel, da je to breztaktno in nek odličen uradnik je še pristavil, da je „Narod“ s tem gostoljubnost prav surovo prelomil. Če si je kranjska duhovščina s tem, da je lavantinskega gosp. knezoškofa za pridigo naprosila, spričevalo revščine dala,*) si je pa „Narod“ s psovanjem visocega govornika spričevalo najgrše surovsti postavil. Sicer je lavantinski škof že naprej vedel, kaj ga čaka, pa je preveč mož, da bi se bil kričanja mladih, neizskušenih mladenčev vstrašil. Samo to je pa gotovo, da se pri drugih enakih priložnostih naši sosedje, po Štirskem in Primorskem, naj so že duhovskega ali svetnega stanu, v Ljubljano ne bodo upali, ker se bodo insultiranja bali in ker še govornik na leci takih razžaljivih napadov ni varen. Gotovo pa je pridiga, če tudi nemška in bodisi da ne izvrstna**), veliko spodobniša, kot slovensko surovo zabavljanje! Vsemu temu nasproti pa smem trditi, da v tem slučaji, ko je bila cerkev le nekterim stanovom in zaznamovanim osobam odprta, v nemškem jeziku, če tudi po slovenskem škofu in v stolnici slovenskih dežel, dovolj opravičena; in bi se le potem ne bila podala, ko bi bilo prosto ljudstvo v cerkev puščeno, ker potem bi bili slovenski poslušalci v večini in bi bila morala pridiga potem ravnati se. — Najvišo neotesanost pa je „Narod“ s tem dosegel, da je lavantinskemu škofu njegovo naravno pomanjkljivost očital. Tako ravnanje se samo obsoja, ter je tudi najzadnjega časnikarja nevredno. Če „Narod“ toliko na čast svojega ljudstva drži, naj pa tudi vé, da so bili naši praddedje silno gostoljubni, on, da je to gostoljubnost nesramno oskrunil, ter nedolžno slovensko ljudstvo sramotil. In tak časnik hoče biti voditelj ljudstva? Tu je znani Greuterjev „Pfui“ še promalo. Meni se zdi, da bo „Narod“ tako pisanje še danes ali jutri obžaloval, in se le čudim, kako še morejo slovenski duhovniki s takim listom držati, podpirati in naročevati ga, ki njih lastni stan tako pred svetom grdi in se proti vnanjim in visokim gostom tako neotesano obnaša!

Duhovnik poslušalec iz dežele, ki ljubi svoj rod in njegov jezik, ki je za svoje ljudstvo že tudi marsikaj pisal, ki pa tudi vé, da je olikanost in gostoljubnost potrebna lastnost vsacega naroda, ki na svojo čast še kaj drži!

(*Občnega zbora kmetijske družbe kranjske*) vdeležilo se je danes na „rotovži“ zopet veliko število udov, namreč 101. Tu kratko poročilo o volitvah dveh udov in tajnika. Za uda sta bila namreč izvoljena zadnjič propadla gg. dr. Poklukar in F. X. Souvan z veliko večino glasov (77), nasprotni kandidatje (grof Lichtenberg, Peruci, Galé) dobili so le po jako malo glasov in še ti so bili zeló razcepljeni. Za tajnika je bil izvoljen g. Gustav Pirc s 66 glasovi, g. E. Kramar dobil je samo 33 glasov. Toraj je prav nečastno propadla tista stranka, za ktero je kuril „Narod“ posebno še včeraj.

(*„Kranjski kmetovalec“*) bo ime listu, čegar namen naznanja že njegov naslov. Izdajala ga bo kmetijska družba za svoje ude, posneti bodo v njem važnejši kmetijski članki iz „Novic“. Tiskal se bo v Blaznikovi tiskarni, prvi list je že v delu. Pogoji naročevanja nam niso še znani. Obširneje o tem, ko pride prva številka na dan.

(*Obilno izvažanje živine*) iz Kranjskega po tujih kupčevalcih, kakor je veselo in dobro za živinorejce, ki svoje blago lahko spravljajo v dobre denar, je vendar jelo skrbeti že naše mesarje, še bolj pa prebivalstvo, ki meso kupuje. Že zdaj je sila drago in to, kakor se sliši, tudi po drugih mestih; kaj pa še le, če se bo živina v takih množinah izvažala in gonila iz dežele! Vsaka reč ima toraj svojo dobro, pa tudi slabo stran. Ko so jeli tuji kupčevalci hoditi k nam po živino in jo odganjali v tolikih tropah, je ranjki dr. Bleiweis brž zapazil tudi slabo stran tega ter mislil sprožiti v kmetijski družbi prošnjo do ministerstva, naj bi se to nekako omejilo; sklenila se pa prošnja ni, zakaj ne? nam ni znano; to pa vemo, da je ranjki oče vselej majal z glavo, kedar je videl od somnja gnati najlepšo živino v tuje dežele.

---

*) Tega do zdaj nismo še vedeli, da si kdo dá spričevalo revščine s tem, če o posebni priliki naprosi tujega (v tem slučaji soseda in prijatelja) govornika. Vred.

**) „Narodovo“ trditev, da ni bilo kmalo slišati take slabe pridige, kakor ta, moramo zavrniti kot popolno lažnjivo in obrekljivo. Slišali smo pridigo sami, ki smo jih slišali, da ne vemo koliko, o takih žalostnih prilikah, a takega velikanskega razločka nismo zapazili. Enako so se drugi gospodje izraževali. Naj bi „Narod“ vsaj enkrat sramotno in oholo navado opustil ter ne govoril in ne presojeval reči, o kterih pojma nima, ali kakor Slovenci pravijo, na ktere se toliko umé, kakor zajec na boben. Vredn.

Razne reči.

— Tudi prav! Od Vojnika se nam 28. jan. piše: Danes je bil sejem. Živine se je prignalo v tolikem številu, da sejmarji kaj takega v Vojniku skoro ne pomnijo. Tisti kmetje, ki so prišli s tem namenom, da bi si kupili kakšne repove, če niso hoteli pregloboko v žep segati, so zavoljo visoke cene morali kupovanje odstopiti samo kranjskim, laškim pa nemškim kupcem. Je tudi prav!

— Dunajski redar v Floridsdorfu Ferd. Blöch padel je kot žrtev svojemu poklicu, na kar je bil Blöch tudi pripravljen, kajti rekel je svoji ženi in otroku: „Le pripravita se, tudi mene morda enkrat ne bo več domu“. Patrona z dinamitom napolnjena bi bila zadosti močna, da bi bila ves Floridsdorfski komisarjat v zrak raznesla; tako so jo v dunajskem arsenalu obsodili. Ko so morilca k umorjenemu pripeljali, ga je hudo pogledal in rekel: „Mnogim je življenje prikrajšal, ta-le Blöch, kaj hočete vi rabeljske revice, on je prejel, kar mu je šlo!“ Ko so ga izpraševali, je molčal in le enkrat začudno odgovoril: „Jaz morilec? Družba me je morilca storila!“ Redar Blöch prijel je več glasovitih tatov in med temi nekega Kohsuta še le pred nekoliko dnevi. Leta 1877 vjel je celo zadrugo cestnih roparjev obstoječo iz: Bahra, Ratzka in Hegerja, ki so nekega orožnika umorili. Bahr je dobil 20, Ratzek 18 in Heger 10 let. Poslednja dva sta v kaznilnici umrla, Bahr je pa poskušal vteči, toda zapazili in ustrelili so ga.

— Dunaj je zopet za grozovit čin, ki se tika delavskih krogov, bogateji. Nek delavec, za ime se ne vé, in tudi na njem ni nič ležeče, prerezal je svojemu sinu vrat, da bi ga rešil siromaščine. Naj bi bil mož imel le še iskrico vere v sebi, bi mesto po nožu rajši segel po sv. križu in ondi iskal in najdel tolažbe v svoji bedi.

— Tudi kmetijske posojilnice, ako niso na jako nizkih obrestih in kolikor mogoče majhnih stroških utemeljene, postanejo za kmeta, kteri pri njih pomoči išče, pogubljive. Pred 15 leti so osnovali v Galiciji nekako zemljiščno posojilnico, ali kakor so ondi z visokozvonečim imenom nazivali, „galiziche Rustical-Credit-Anstalt“. Ta zavod je bil vstanovljen, da pomaga kmetom iz židovskih rok — na kant, kakor to sedaj dejanja kažejo. Več ko 1200 posestev namreč morala je že od zadolženih kmetov prevzeti. Posojevala jim je denar po 9% na 15letno povračilo. Če pa kmet ni ob pravem času prinesel letnega doneska, zvišale so se mu obresti na 10%. Računimo k tem še 10% vračilni znesek, in odmah se nam prikaže svojih 12%, kterih tudi najboljše kmetijsko posestvo ne nese. Od kod naj bi kmet denar jemal, da bo kos takim odstotkom? Ali se ne pravi to, počasi sicer, pa tim gotoveje kmetu kožo čez glavo potegniti? Hvala Bogu, da pri nas takih dobrodelnih (?) zavodov še nimamo, žalibog da smo mnogo obdarjeni z drugimi ljudskimi dobrodelniki (?), kterih ob tržnih in sodnih dnevih pred c. k. sodnijskimi uradi v glavnem mestu, kakor tudi po deželi vse mrgoli. Mi mislimo lakomne pijavke, ki toliko naših kmetij leto za letom na kant spravljajo s svojim posojevanjem in oderuškimi obrestmi.

— Najnovejša iznajdba prof. Jägra na Dunaji, ki je nedavno volneno obleko tako toplo priporočal, so „konservirane duše“ ali „dušne konserve“, ali pa, da nas bodo kuhinjski ljudje bolj razumeli „kisle duše“ kakor kisle kumare, gobe itd. Po njegovem navodu se lahko duša vsacega človeka ohrani kakor postavim zelene kumare v vinskem jesihu, in to se tako-le zgodi: „Kadar so človeški lasje že neko gotovo dolgost dosegli, se morajo odstriči, v pisker djati in zavreti. V istem kropu potem človeška „duša“ ostane, ki se lahko v večjih ali pa manjših deležih drugim ljudem prodaja! Profesor Jäger tisti krop tudi z moko zamesi in iz njega „dušne krogljice“ napravlja, ktere lahko vsak dobi. Kdor jih vzame dvanajst h krati, dobi jih ceneje! Ako n. p. koga zobje bolé, naj si le kupi „dušnih krogljic“ od kakega atleta (korenjaka), ki z zobmi po starem centu od tal dvigne, in takoj bo najčvrsteje zobe dobil. Komur se rado v glavi vrti, naj le dušno krogljico kake „plesalke po vrvi“ vzame in na večne čase bo te bolezni ozdravljen“. — Kaj pa bi bilo, ko bi profesor Jäger sam na sebi poskusil z dušnimi krogljicami od poslanca Lienbacherja, kteremu celó njegovi nasprotniki modrost priznavajo? Ko bi nam bil kdo pevedal, da je prof. Jäger na Studencu pod Ljubljano, bi se nam ne bilo nič čudno zdelo, da se take bedarije znebi; ker jo je pa on v odlični druščini pri večerji pripovedoval in to z vso resnostjo, bi bilo pa vendar le dobro, ako bi ga na kliniki preiskali, kako se v glavi počuti. Ko je Jäger dokončal svoj govor o novi iznajdbi, pravi nekdo iz osupnjene družbe: „Velikanska zna biti da je vaša iznajdba, okusna — okusna pa prav nič“.

— Novo tvarino za papir našli so na Švedskem in ta je že na pol segnjit planinski mah, kterega se posebno po Norveškem in Švedskem mnogo nahaja. Dokler še ni odpadel do drevja in v teku let na zemlji ležé že na polovico okopel, menda ni za rabo. Kakor pa do rečene stopinje oprhli, je menda ni boljše snovi za izdelovanje papirja, kakor je ravno planinski mah, in je papir iz njega izdelan jako močan in gladek, straničar (Pap-

pendeckel) pa se dá lepo zlikati in ima vrh tega tudi še to prednost, da se lahko povsod mesto lesa rabi. Les se mnogokrat kriví, razpoka in je drugim neugodnostim časa in vremena izpostavljen, pri straničarji bode to vse odpadlo. Na Švedskem so napravili že tovarno za izdelovanje papirja iz preležanega planinskega maha.

Telegram „Slovencu“.

Dunaj, 29. jan. Predlog Groholskega je padel s 167 glasovi proti 174, ministri niso glasovali, solnograški poslanci pa z levičarji; najbrže padejo vsi predlogi. (Ta telegram nam je za včerajšnji list prepozno došel. Vr.)

Dunaj, 30. jan. Novomeška gimnazija ostane. Včeraj so bili v državnem zboru zavrženi vsi predlogi.

Dunaj, 30. jan. Predlog odsekove večine, ki priporoča brezpogojni prestop na dnevni red, padel je s 157 glasovi proti 184. Nasproti so glasovali nekteri konservativni nemški poslanci. Za Schönerer-Fürnkranzov predlog glasovala sta samo ona. Predlog manjšine v smislu Wurmbrandovega nasveta padel je s 186 glasovi proti 154, ker so zoper glasovali ministri pa Coroninijev klub, izmed solnograških poslancev glasoval je z manjšino samo Lienbacher. Schwegel, Kowalski in Kulaczkovski niso glasovali. Izid bil je z dobro-klici na desni pozdravljen, kar je povzročilo na galeriji strašanski ropot in predsednika pripravilo, da je zaukazal gorenjo galerijo sprazniti. Za Coroninijev predlog glasoval je samo njegov klub, toraj je padel tudi ta predlog. Gregr sprejet je bil včeraj v Češki klub.

Budapešt. 29. jan. Shod liberalne stranke pritrdil je predlogu ministerskega predsednika, da se ima postava o zakonu med judi in kristjani odstaviti z dnevnega reda ter vladi naročiti, za rešitev te zadeve podati primeren predlog postave. — Tisza rekel je, da je na Dunaj podal se poglavitno zavoljo hrvaških zadev, da je poročal pač tudi o zakonski postavi, a da ni nobene pičice resnice na tem, da bi zavoljo tega ne imel več zaupanja cesarjevega.

Tujci.

28. januvarija.

Pri *Maliči:* Atlas, Szarvas in Blaska, kupci, z Dunaja. — Karl Schulz, z Dunaja. — Kristjan Pollak, z Dunaja. — Staré, zesebnik, iz Kamnika. — Josip Razboršek, župnik, z Bleda. — Janez Janežič, duhovnik, z Breznice. — Andrej Perdan, c. k. živinozdravnik, z družino, iz Kočevja.

Pri *Slonu:* Selledovan, Wetzel in Gschihay, kupci, z Dunaja. — E. Ziekert, kupec, iz Trsta. — Adolf dr. Porlitz, inženir, iz Pulja. — Josip Hočevar, korar, iz Novomesta. — Janez Kaplenek, župnik, z Blok.

Pri *Virantu:* G. Vilman, župnik, z Dolenjskega. — Lovr. Gerjolj, župnik, iz Št. Gregorja. — Josip Voglar, župnik, iz Sodražice. — Dr. Sterbenc, župnik, iz Hrenovic. — M. Lavrenčič, dež. poslanec, iz Vrhpolja.

Eksekutivne dražbe.

1. febr. 1. e. džb. pos. dedič A. Bregarja, 197 gl, 25 kr. Litija.

5. febr. 1. e. džb. pos. Franc Kotar iz Ponikve, 1620 gl. Trebno. — 1. e. džb. pos. Janez Kastelic iz Liberga, 1589 gl.

Dunajska borza.

29. januvarija.

Papirna renta po 100 gld.		79 gl.	90 kr.
Sreberna „ „ „ „		80 „	40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta		100 „	40 „
Papirna renta, davka prosta		94 „	85 „
Ogerska zlata renta 6%		121 „	75 „
„ „ „ 4%		89 „	90 „
„ papirna renta 5%		87 „	70 „
Kreditne akcije	160 gld.	307 „	50 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld.	116 „	20 „
„ avstr.-ogerske banke		848 „	— „
„ Länderbanke		115 „	75 „
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu		619 „	— „
„ državne železnice		320 „	— „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.		227 „	10 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	123 „	50 „
4% „ „ „ „ 1860	500 „	138 „	— „
Državne srečke iz l. 1864	100 „	171 „	75 „
„ „ „ „ 1864	50 „	171 „	50 „
Kreditne srečke	100 „	173 „	— „
Ljubljanske srečke	20 „	23 „	— „
Rudolfove srečke	10 „	20 „	25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice		105 „	90 „
„ „ Ferdinandove sev. „		104 „	50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.		104 „	— „
London		121 „	30 „
Srebro		— „	— „
Ces. cekini		5 „	71 „
Francoski napoleond.		9 „	62 „
Nemške marke		59 „	40 „

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje		Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak		Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod	6·45 zvečer	7·— zjutraj	9·— zvečer	1·30 popold.	—	—
Mürzzuschlag	„	10· 2 „	10·27 „	2.10 po noči	5·27 „	5·45 zjutraj	—
Gradec	„	11·59 po noči	12·58 popold.	6·10 zjutraj	9·30 zvečer	10·40 dopold.	—
Maribor	„	1·19 „	2·23 „	8·20 „	11·41 po noči	2·28 popold.	—
Celje	„	2·43 „	3·51 „	10·29 dopold.	1·50 „	5·35 „	6·— zjutraj
Laški Trg	„	—	4·28 „	10·46 „	2· 6 „	5·58 „	6·22 „
Rimske Toplice	„	—	4·20 „	10·58 „	2·17 „	6·15 zvečer	6·37 „
Zidani Most	„	3·25 zjutraj	4·43 „	11·35 „	2·43 „	6·47 „	6·58 „
Ljubljana	„	4·45 „	6·11 zvečer	1·28 popold.	5·45 zjutraj	9·55 „	9·21 zj. Prih.
Postojna	„	6· 3 „	7·51 „	3·36 „	7·52 „	1.31 po noči	—
Nabrežina	„	7·44 „	9·34 „	5·48 „	10· 3 dopold.	5·14 zjutraj	—
Trst	Prihod	8·10 „	10.— „	6·23 zvečer	10·38 „	6·03 „	—

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje		Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak		Mešani vlak	Osobni vlak
Trst	Odhod	8·— zvečer	6·40 zjutraj	10· 5 dopold.	6·— zvečer	8·15 zvečer	—
Nabrežina	„	8·42 „	7·14 „	10·55 „	6·47 „	9·44 „	—
Postojna	„	10·13 „	9·11 dopold.	1·42 „	9·22 „	1·53 po noči	—
Ljubljana	„	11·28 po noči	10·43 „	3·39 „	12·10 po noči	5·25 zjutraj	5·45 popold.
Zidani Most	„	12·47 „	12·34 popold.	5·31 „	2·25 „	8·15 „	8·11 zvečer
Rimske Toplice	„	—	12·47 „	5·43 „	2·39 „	8·33 „	8·28 „
Laški Trg	„	—	12·59 „	5·54 „	2·52 „	8·50 „	8·43 „
Celje	„	1·28 po noči	1·17 „	6·14 zvečer	3·15 „	9·19 dopold.	9· 4 zv. Prih.
Maribor	„	2·55 „	2·47 „	8·30 „	5·55 zjutraj	12·52 popold.	—
Gradec	„	4·22 zjutraj	4·24 „	10·58 „	8·20 „	4·35 „	—
Mürzzuschlag	„	6.30 „	6·52 zvečer	2·15 po noči	11·46 dopold.	9·30 zv. Prih.	—
Dunaj	Prihod	9·40 „	10·— „	6·34 zjutraj	4·50 popold.	—	—

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki

Postaje	št. 2012 zjutraj	št. 2016 popoldne	št. 2020 zvečer	št. 2018 po noči
Ljubljana j. k.	7· 5	12·20	6·35	11·38
Ljubljana R. k.	7·10	12·24	6·40	11·43
Vižmarje	7·20	12·33	6·52	11·54
Medvode	7·31	12·44	7· 6	12· 8
Loka	7·46	12·57	7·28	12·26
Kranj	8· 3	1·12	7·49	12·43
Podnart	8·22	1·29	8·19	1· 3
Radovljica	8·40	1·44	8·43	—
Lesce	8·51	1·53	8·50	1·30
Javornik	9·13	2·11		1·53
Jesenice	9·24	2·22		2· 7
Dovje	9·45	2·39		2·28
Kranjska gora	dopoldne 10·15	3· 4		2·58
Rateče-Weissenfels	10·30	3·18		zjutraj 3·13
Trbiž	10·47	3·33		3·30
Beljak j. k.	11·51	4·42		4·56

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki

Postaje	št. 2019 zjutraj	št. 2015 dopoldne	št. 2011 popoldne	št. 2017 po noči
Beljak j. k.		10·45 popoldne	4·43	11· 9
Trbiž		12·10	5·40	12·38
Rateče-Weissenfels		12·27	6·—	1·—
Kranjska gora		12·41	6·17	1·17
Dovje		1· 6	6·45	1·45
Jesenice		1·27	7·10	2·12
Javornik		1·34	7·17	2·19
Lesce	6·30	1·56	7·43	2·42
Radovljica	6·36	2· 1	7·48	zjutraj —
Podnart	6·59	2·19	8·10	3·11
Kranj	7·21	2·35	8·29	3·29
Loka	7·45	2·50	8·46	3·47
Medvode	8· 4	3· 3	9· 3	4· 4
Vižmarje	8·18	3·14	9·15	4·16
Ljubljana R. k.	8·29	3·22	9·24	4·25
Ljubljana j. k.	8·35	3·26	9·30	4·30

Druge železnične zveze na Slovenskem.

Št. Peter—Reka.

		zjutraj	zjutraj	zvečer
Št. Peter	Odhod	7·—	9·—	9·—
			popoldne	
Reka	Dohod	8·58	12·15	11·35
		zjutraj	popoldne	zvečer
Reka	Odhod	5·45	4·15	7·35
			zvečer	
Št. Peter	Dohod	8·13	7·46	9·41

Divača—Pulj.

		zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Divača	Odhod	7· 2	9· 5	4·53	8·50
			popoldne	zvečer	
Pulj	Dohod	10·45	1·—	9·47	11·58
		zjutraj	popoldne	popoldne	zjutraj
Pulj	Odhod	7·15	12·10	4·35	5·05
		opoldne		zvečer	
Divača	Dohod	12·—	4·15	8·30	8· 7

Nabrežina—Gorica.

		zjutraj	zjutraj	zvečer	zvečer	zjutraj
Nabrežina	Odhod	7·38	10·10	5·55	10·—	3·40
Gorica	Dohod	8·31	11·47	7· 5	11·37	6·23
		zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer
Gorica	Odhod	5·—	9·26	4·20	7·29	10·30
Nabrežina	Dohod	6·41	10·40	6·27	8·26	12· 9

Zidani Most—Zagreb.

		zvečer	popoldne	zjutraj
Zidani most	Odhod	5·45	12·50	4·50
Zagreb	Dohod	7·58	5· 2	8· 7
		zjutraj	dopoldne	zvečer
Zagreb	Odhod	8· 8	11·45	8·—
			popoldne	
Zidani Most	Dohod	10·59	4·10	11·33

Pragersko—Kaniža.

		zvečer	zjutraj	zjutraj
Pragersko	Odhod	7·55	3·—	9·35
				popoldne
Kaniža	Dohod	11·19	5·46	1·15
		popoldne	zvečer	zjutraj
Kaniža	Odhod	2·45	10·54	4·48
Pragersko	Dohod	6·12	1· 5	7·40

Maribor—Celovec.

		popoldne	zjutraj	po noči
Maribor	Odhod	3·—	9·15	1·40
		zvečer	popoldne	zjutraj
Celovec	Dohod	7·35	1·52	5· 8
		popoldne	zjutraj	zvečer
Celovec	Odhod	1·55	8· 7	11· 9
			popoldne	po noči
Maribor	Dohod	5·58	12·19	2·25

Poštne zveze.

Iz Ljubljane: v Novomesto (Rudolfovo) ob 6. uri zjutraj in dojde ob 3·10 m. popoldne tja. Nazaj gredé se odpelje zjutraj ob 5 in dojde ob 2 popoldne v Ljubljano; — v Kočevje ob 6·30 zjutraj in dojde ob 3·20 popoldne. Vrača se ob 10 dopoldne in pride v Ljubljano ob 6·20 zvečer; — v Kamnik ob 3 popoldne in dospé ob 5 popoldne. Vrne se ob 6 zjutraj in je ob 9·5 dopoldne že v Ljubljani; — v Polhov Gradec vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 2 popoldne in je tam ob 5 popoldne. Nazaj ob 6 zjutraj in pride točno ob 9 v Ljubljano.

Iz Novega mesta (Rudolfovega): v Litijo ob 5·30 popoldne in pride tja ob polnoči. Nazaj gredé zjutraj ob 4·30 in dojde v Rudolfovo ob 11 dopoldne; — v Krško ob 1·30 popoldne, kamor pride ob 5·55 zvečer.

Iz Kranja: v Tržič ob 9 zjutraj in je ondi ob 10·45. Vrne se ob 10·35 dopoldne in pride v Kranj ob 12·20 popold.; — v Cerklje ob 3 popoldne in dospé ob 5 popoldne. Nazaj gredé se odpelje iz Cerkljan ob 5·20 zjutraj in je ob 7·10 v Kranji; — k Jezeru po Kokriški dolini ob 8·45 zjutraj in je tam ob 1·35 popoldne. Odide ob 3·15 popoldne in je v Kranji ob 7·35 zvečer.

Iz Lesec na Bled ob 9·15 popoldne in je ondi ob 10 dopoldne. Obrne ob 12·45 popoldne in je ob 1·30 že zopet v Lescah.

Iz Loke v Poljansko dolino ob 9·30 dopoldne in pride v Gorenjo vas ob 11·45 dopoldne. Odpelje se nazaj ob 5 popoldne in je ob 7 zvečer v Loki.

Iz Borovnice na Vrhniko ob 7 zjutraj in pride ob 8·15 dopoldne. Odpelje se ob 8 zvečer in je v Borovnici ob 9·15 zvečer.

Iz Logatca v Idrijo ob 8 zjutraj in je ondi ob 12·20 popoldne. Iz Idrije nazaj ob 8 zjutraj in pride tje ob 12·20 opoldne.

Iz Rakeka: v Kočevje ob 4 zjutraj in se pripelje ob 12·15 popoldne. Obrne ob 9 zvečer in pride zjutraj ob 5·30 v Rakek; — v Lož ob 9 zjutraj in dospé ob 11·15 dopoldne nazaj ob 5·45 popoldne in je v Rakeku ob 8 zvečer; — v Planino ob 8 zjutraj in je ondi ob 9 dopoldne. Nazaj gre ob 6·30 zvečer in pride v Rakek ob 7·30 zvečer.

Iz Postojne na Vipavo in Gorico ob 8·20 zjutraj in je v Vipavi ob 11·45 in v Gorici ob 3·35 popoldne. Iz Gorice ob 12·30 popoldne in pride v Vipavo ob 4·35 popoldne v Postojno pa ob 8·30 zvečer.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.